

Mál nr. 95/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Tegund vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Vátryggingartaki (A)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot, mótttekið dags. 8. apríl 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 26. apríl 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Bréf M, dags. 21. maí 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi verið að ganga á vinnusvæði þegar starfsmaður á gröfu sneri gröfunni með þeim afleiðingum að hún fór í M og hann féll niður þrjá metra ofan í holu á verkstað og varð fyrir meiðslum. V hafnaði bótaskyldu á grundvelli þess að slys M yrði ekki rakið til saknæmrar háttsemi af hálfu starfsmanna A eða annarra atvika eða aðstæðna sem A verði látin bera skaðabótaábyrgð á. M telur að A beri skaðabótaábyrgð á tjóninu á grundvelli sakarreglunnar og reglunnar um vinnuveitendaábyrgð. M byggir á því að starfsmaður A hafi sýnt af sér gáleysi með því að hafa ekki gætt að öryggi annarra starfsmanna er hann sneri gröfunni með tilheyrandi afleiðingum fyrir M. Ljóst sé skv. lögregluskýrslu að starfsmaður A hafi ekki vitað að M hafi verið fyrir aftan gröfuna og fram komi í tilkynningu til Vinnueftirlitsins að gröfumaður hafi ekki orðið var við starfsmanninn. M telur ljóst að slysið sé að rekja til þess að starfsmaður A hafi ekki gætt að þeim almennum skyldum sem mælt sé fyrir um í 37. og 42. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Í seinna bréfi M er bent á að það sé hlutverk gröfustjórnanda að vera á varðbergi gagnvart vegfarendum á vinnusvæðum samkvæmt áhættumati A og það sé í samræmi við lið 2.1 í 2. kafla II. Viðauka við reglugerð nr. 367/2006, um notkun tækja, en þar kemur fram að sjálfknúnum tækjum skuli einungis ekið og stjórnað af starfsmönnum sem hafa fengið viðeigandi þjálfun til að aka þeim og stjórna af fyllsta öryggi. Í þetta sinn hafi gröfustjórnandinn brugðist lögbundnum skyldum sínum þar sem hann gætti ekki að öryggi annarra starfsmanna er hann sneri gröfunni umrætt sitt.

Í bréfi V kemur fram að bótaskyldu hafi verið hafnað þar sem fyrirliggjandi gögn bendi til þess að slysið sé ekki að rekja til saknæms gáleysis gröfustjórnanda umrætt sinn eða annarra atvika eða aðstæðna sem A verði látinn bera skaðabótaábyrgð á. Í lögregluskýrslu komi fram framburður vitnis sem lýsi atviki þannig að M hafi verið fyrir aftan gröfuna og gröfustjórnandi sem hafi verið að snúa gröfunni við hafi ekki vitað af honum bakvið gröfuna. Sömu lýsingu gefi gröfustjórnandinn sjálfur í lögregluskýrslu en hann kveðst ekki hafa vitað af M fyrir aftan sig. Sama lýsing sé í skýrslu Vinnueftirlitsins. Af þessu megi sjá að M gerði gröfustjórnanda ekki viðvart um ferðir sínar á bakvið gröfuna. Samkvæmt upplýsingum frá A voru haldnir reglulega öryggisfundir og var þar alltaf aðalatriði að menn þurftu að ná athygli vélastjórnanda áður en gengið væri nálægt vinnuvél. Allir á vinnusvæðinu hafi verið meðvitaðir um þá vinnureglu. Sérstaklega hafi þetta verið áréttað við M vegna fyrra háttalags hans. Áhættumat dags. 11. júlí 2022 styðji þessar upplýsingar frá vátryggingartaka en þar sé áréttað að starfsmenn skuli halda sig a.m.k. 3 m frá vinnuvélum og tryggja eigi augnsamband við stjórnanda vinnuvélar. M eigi að vera kunnugt um gildandi reglur á vinnusvæðinu og að það væri lykilatriði að ná augnsambandi við stjórnanda vinnuvélar áður en farið væri nálægt vinnuvél. Því er mótmælt að brotið hafi verið gegn reglum reglugerðar nr. 367/2006 enda liggi fyrir að gröfustjórnandinn hafði hlotið viðeigandi þjálfun og hafi verið með réttindi til að stjórna gröfunni og verið með tilskilinn réttindi. Þá hafi hann fylgt vinnulagi og reglum er giltu á vettvangi. V telur að ekki sé við gröfustjórnandann að sakast eða að slysið sé að rekja til annarra atvika eða aðstæðna sem A verði látinn bera skaðabótaábyrgð á heldur verði fremur að líta til þess að slysið sé að rekja til eigin gáleysis M eða óhappatilviljunar.

Álit.

Í máli þessu er ágreiningur um það hvort A beri ábyrgð á því að gröfustjórnandinn ók á M sem varð til þess að hann slasaðist. Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni hans verður að sanna að skilyrði skaðabótaréttar séu uppfyllt. Í þessu máli ber M sönnunarbyrði fyrir því að slys hans sé að rekja til saknæmra og ólögðra athafna eða athafnaleyfis A eða annarra atvika eða aðstæðna sem það eða starfsmenn þess bera ábyrgð á. Það liggur fyrir að gröfunni var ekið á M. Samkvæmt viðauka II reglugerðar nr. 367/2006, um notkun tækja, skal tæki notað þannig að sem minnst hætta stafi af fyrir þá sem nota það og aðra starfsmenn og sjálfknúnum tækjum skal einungis ekið og stjórnað af starfsmönnum sem hafa fengið viðeigandi þjálfun til að aka þeim og stjórna af fyllsta öryggi. Þá skal gera ráðstafanir til að skipuleggja vinnu þannig að gangandi starfsmenn séu ekki á ferli inni á svæði þar sem sjálfknúin tæki eru notuð. Ef ekki er unnt að vinna verk nema gangandi starfsmenn komi þar að skulu gerðar viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir að þeir hljóti skaða af tækinu. Það liggur því ljóst fyrir að stjórnandi tækis ber ábyrgð á því að nota tæki þannig að sem minnsta hætta verði fyrir aðra starfsmenn. Þá ber gröfustjórnanda alltaf að vera á varðbergi gagnvart vegfarendum á vinnusvæðinu eins og kemur fram í upplýsingum frá A. A ber því ábyrgð gagnvart M þar sem gröfustjórnandi gætti ekki að því hvort hætta gæti stafað af tækinu gagnvart honum.

Í reglugerðinni kemur einnig fram að fram að atvinnurekandi beri ábyrgð á því að gert sé áhættumat á vinnustað. Í gögnum málsins liggur fyrir áhættumat sem A hefur gert. Þar kemur fram að starfsmaður skuli halda sig a.m.k. 3 metra frá vinnuvélum og tryggja augnsamband við stjórnanda vinnuvélar. Út frá áhættumatinu og því að M sótti sannanlega öryggisnámskeið átti honum að vera ljóst að hann þurfti að halda sig frá vinnuvélinni og ná augnsambandi við stjórnanda tækisins til að láta vita um ferðir sínar. Það gerði M ekki og verður að líta svo á að M sýnt af sér stórkostlegt gáleysi sem hafi verið meðorsakandi þáttur í slysinu. Með vísan til alls framangreinds ber V bótaábyrgð á slysinu en þar sem M fór ekki að reglum samkvæmt áhættumatinu þykir rétt að hann beri helming sakar skv. 1. mgr. 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum fyrir líkamstjón úr ábyrgðartryggingu atvinnureksturs A hjá V, en bætur skerðast um helming vegna meðábyrgðar skv. 1. mgr. 23. gr. skaðabótalaga.

Reykjavík, 16. júlí 2024.
rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir